
Uchwały Prezydium NRA

Palestra 9/4(88), 55-59

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. Uchwały Prezydium NRA

1. NIEDOPUSZCZALNOŚĆ TWORZENIA FUNDUSZÓW SPECJALNYCH.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 11 lutego 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po przeprowadzonej dyskusji w sprawie funduszów urlopowych,

postanowiło:

uznać, że w świetle obowiązujących przepisów niedopuszczalne jest tworzenie funduszów specjalnych (rezerwowych, urlopowych czy innych) w drodze potrącania jakichkolwiek kwot z obrotów zespołu adwokackiego, powodujących zmniejszenie podstawy opodatkowania podatkiem od wynagrodzeń w danym miesiącu.

2. ZAWIESZENIE ADWOKATA W CZYNNOŚCIACH ZAWODOWYCH POWODUJE — W OKRESIE ZAWIESZENIA — USUNIĘCIE TABLICZEK INFORMACYJNYCH Z NAZWISKIEM TEGO ADWOKATA ORAZ ZAKAZ PRZYJMOWANIA NOWYCH SPRAW NA JEGO RACHUNEK.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 11 lutego 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w Katowicach z dnia 21 stycznia 1965 r. o wyjaśnienie, czy w związku z odmiennym ujęciem w art. 95 ust. 4 u.o.u.a. następstw zawieszenia adwokata w czynnościach zawodowych obowiązują nadal uchwały Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 22.IV.1960 r i z dnia 26.X.1962 r. co do tabliczek informacyjnych oraz zakazu przyjmowania nowych spraw na rachunek zawieszono adwokata,

postanowiło:

na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 4 u.o.u.a. udzielić następujących wyjaśnień:

Zgodnie z art. 95 ust. 4 ustawy o ustroju adwokatury adwokat zawieszony w czynnościach zawodowych nie może występować przed sądem lub innymi organami państwowymi. Może natomiast w okresie zawieszenia wykonywać inne czynności zlecone przez kierownika zespołu. Należy przez to rozumieć, że adwokat-członek zespołu adwokackiego może — w okresie zawieszenia — na zlecenie kierownika zespołu udzielać w zespole porad prawnych, przygotowywać pisma procesowe i wykonywać temu podobne czynności.

Odmienne przedstawia się sytuacja zawieszono adwokata w czynnościach zawodowych adwokata prowadzącego indywidualną kancelarię adwokacką. Taki adwokat w okresie zawieszenia nie może wykonywać żadnych czynności zawodowych. Wypływa z tego logiczny wniosek, że adwokat prowadzący kancelarię indywidualną obowiązany jest — na okres zawieszenia — zdjąć tabliczkę informacyjną.

Pod tym jednak względem podobnie przedstawia się sytuacja adwokata wykonującego zawód w zespole adwokackim, skoro bowiem adwokat taki w okresie zawieszenia nie może występować przed sądami i innymi organami państwowymi,

to tabliczka informująca o wykonywaniu zawodu przez adwokata zawieszzonego w czynnościach zawodowych również powinna być zdjęta z tablicy zespołu, którego dany adwokat jest członkiem.

Tablica informacyjna, jak to wynika z jej nazwy, ma na celu informowanie klientów o tym, że mogą oni szukać pomocy prawnej u danego adwokata. Skoro więc udzielanie tej pomocy w okresie zawieszenia nie jest możliwe, to posługiwanie się tabliczką nie tylko traci swój sens, lecz byłoby wprowadzaniem w błąd osób poszukujących pomocy prawnej. Obojętna jest przy tym okoliczność, że zgodnie z obowiązującym obecnie przepisem adwokat-członek zespołu zawieszony w wykonywaniu czynności może w okresie zawieszenia wykonywać inne czynności (poza występowaniem przed sądami i innymi organami państwowymi) na zlecenie kierownika zespołu.

Z tych względów — zdaniem Prezydium NRA — uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 22 kwietnia 1960 r., nakazująca zdjęcie tabliczek informacyjnych w okresie zawieszenia adwokata w wykonywaniu jego czynności zawodowych, jest w dalszym ciągu aktualna.

Jeśli chodzi o zagadnienie drugie, a mianowicie o to, czy w okresie zawieszenia mogą być przyjmowane sprawy na rachunek adwokata zawieszzonego, to zdaniem Prezydium NRA odpowiedź na to pytanie znajduje się w art. 20 u.o.u.a. Umowę z klientem zawiera kierownik zespołu i klient wpłaca umówione z kierownikiem zespołu wynagrodzenie na rzecz zespołu, a nie na rzecz danego adwokata; klient uzgadnia tylko z kierownikiem zespołu osobę adwokata, który ma prowadzić jego sprawę (przy uwzględnieniu życzeń klienta, specjalizacji członków zespołu i zasady równomiernego rozdziału spraw). W tej sytuacji nie ma potrzeby przyjmowania spraw na rachunek adwokata zawieszzonego, a to tym bardziej, że adwokat zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych nie ma prawa zastępowania klienta przed sądami i innymi organami państwowymi.

Z tego wynika, że w okresie zawieszenia nie należy przydzielać spraw do prowadzenia adwokatowi zawieszonemu w wykonywaniu czynności zawodowych.

Na marginesie należy zauważyć, że Uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 26.X.1962 r. („Palestra” nr 12 z 1962 r., str. 107), o której wspomina Rada Adwokacka w swoim piśmie z dnia 21 stycznia 1965 r., dotyczy innego zagadnienia, mianowicie reguluje ona problem wynagrodzenia zastępcy z urzędu adwokata zawieszzonego w wykonywaniu czynności zawodowych oraz dopuszczalności doliczania 20% ryczałtu do wpłat dokonywanych przez klientów adwokata zawieszzonego, który wykonywał praktykę indywidualną, jeśli zastępcą jest adwokat będący członkiem zespołu adwokackiego. Wymieniona uchwała nie reguluje natomiast problemu zawartego w drugim pytaniu Rady Adwokackiej w Katowicach.

3. WYTYCZNE W SPRAWIE STOSOWANIA § 35 I 36 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI Z DNIA 28.XII.1963 R. O ZESPOŁACH ADWOKACKICH

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 marca 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

u c h w a ł i ł o

następujące wytyczne w sprawie stosowania § 35 i 36 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 1963 r. o zespołach adwokackich.

I

Podstawowym czynnikiem reformy adwokatury jest system podziału dochodu zespołu pomiędzy jego członków. Ustawa o ustroju adwokatury z dnia 19.XII.1963 r. ogranicza się w art. 76 tylko do przyjęcia zasady udziału w dochodach, odsyłając do rozporządzenia wykonawczego m.in. określenie sposobu uczestniczenia w dochodach zespołu w okresie pracy członka zespołu. Zagadnienia te omawiają przepisy § 34—37 rozporządzenia.

Przepisy te łącznie z innymi stanowią zwarty system realizujący określone założenia, które sprowadzają się do trzech podstawowych zasad:

- 1) udział w dochodach zespołu pozostaje w związku z wkładem pracy adwokata, za co uważa się także obrony z urzędu i substytucje;
- 2) każdy członek zespołu powinien mieć, w granicach dochodu zespołu i uchwały rady adwokackiej, zapewniony minimalny udział w tym dochodzie.
- 3) zainteresowanie materialne ogółu członków zespołu pracą każdego z nich, co powinno wpłynąć na pogłębienie zespołowości w pracy.

II

System ten wymaga jednak, żeby wszyscy członkowie zespołu w każdym okresie należycie wypełniali obowiązki ciężące na nich z tytułu członkostwa w zespole, w szczególności obowiązki wskazane w § 1 (wzajemna pomoc i współpraca podnoszenie wiedzy zawodowej), w § 12 (podporządkowanie się nadzorowi kierownika), w § 22 (dokładanie należytej staranności w prowadzeniu spraw), w § 23 (udzielanie konsultacji współkolegom), w § 24 (należyte prowadzenie akt), w § 26 (przyjmowanie klientów w lokalu zespołu). Wreszcie z § 36 wynika ogólnie obowiązek pełnego udziału w pracach zespołu.

Ustawodawca liczył się jednak z tym, że w rzeczywistości nie zawsze członek zespołu będzie wypełniał swe obowiązki, i dlatego wprowadził różnego rodzaju środki zaradcze, a mianowicie ostrzeżenie udzielane przez zebranie zespołu lub przez kierownika (art. 29), wykluczenie z zespołu z ważnych przyczyn (§ 19), a także z powodu utraty zdolności do pracy (art. 19). Do tych środków zaradczych zaliczyć należy również § 35 i 36 rozporządzenia.

III

Przez pojęcie „zajęć ubocznych” (§ 35 rozporządzenia) rozumieć należy wszelkie czynności adwokata — nie przewidziane w art. 17 — podejmowane w celu uzyskania dochodu, a więc zarówno dopuszczalne umowy o świadczenie usług (np. tłumaczenia), jak i wszelkie inne tego rodzaju czynności, np. zarządzanie własnym majątkiem, prowadzenie gospodarstwa ogrodniczego, hodowli itp. Ze względu na przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego o majątkowej wspólności ustawowej można też mieć na uwadze udział w dochodach współmałżonka, jeżeli łączy się on z wkładem pracy adwokata.

IV

Dochód z zajęcia ubocznego musi mieć jednak cechę stałości, nie może więc być dochodem dorywczym. Kryterium decydującym powinien tu być rodzaj zajęcia, który wskazywać będzie na stałość lub dorywczosć dochodu.

V

Przepis § 35 rozp. charakteryzuje się tym, że łączy się tylko z jedną okolicznością, a mianowicie z niewypracowaniem wskazanej w ust. 2 kwoty. Sam fakt posiadania stałego dochodu z zajęcia ubocznego stanowi dostateczną przyczynę zastosowania przepisu § 35 ust. 2, jeśli nawet niewypracowanie w zespole odpowiedniej kwoty wynikało z usprawiedliwionych przyczyn.

VI

Odmiennej sytuacji dotyczy § 36. Przepis ten ma zastosowanie, gdy łącznie zachodzą 2 elementy: a) nie usprawiedliwiony brak pełnego udziału w pracach zespołu, b) niewypracowanie kwoty przypadającej członkowi zespołu z równego udziału (§ 34 ust. 1). Nie wystarczy więc do zastosowania § 36 jeden z tych elementów, konieczne jest ich łączne współlistnienie.

Jeżeli dany członek zespołu osiąga kwoty określone w § 34 ust. 1 mimo nie usprawiedliwionego niepełnego wkładu pracy, może to uzasadniać zastosowanie wobec niego innego rodzaju decyzji (ostrzeżenie, wykluczenie), ale nie stosowanie § 36.

VII

W żadnym więc wypadku nie jest dopuszczalne stosowanie § 36 tylko na tej podstawie, że zainteresowany adwokat zgłosił sam tego rodzaju wniosek. Stanowisko zainteresowanego adwokata nie może być obojętne dla oceny, czy istnieją przesłanki do zastosowania § 36, przesłanki te jednak muszą istnieć obiektywnie i nie może ich zastąpić wniosek zainteresowanego. Wadliwa więc i nieprawidłowa będzie uchwała zespołu, która oprze zastosowanie przepisu § 36 na wniosku zainteresowanego.

VIII

Ze względu na wyraźny przepis § 36 jego zastosowanie — odmiennie od dyspozycji § 35 — dotyczyć musi określonego miesiąca kalendarzowego i nie może nigdy działać „z góry”, lecz tylko za ubiegły miesiąc na podstawie oceny pracy członka zespołu przez ogólne zebranie zespołu w danym miesiącu. Nie oznacza to, że takie same przyczyny nie mogą się powtarzać z miesiąca na miesiąc i uzasadniać wielokrotnego stosowania § 36.

Paragraf 36 rozporządzenia nie wymaga natomiast, żeby brak pełnego udziału w pracach zespołu z przyczyn nie usprawiedliwionych istniał bez przerwy przez cały dany miesiąc. Wystarczy, gdy brak ten trwa choć przez część miesiąca, jeżeli tylko wykazuje on taki charakter i takie rozmiary, że mógł wpłynąć na niewypracowanie kwoty w wysokości równego udziału.

IX

Uchwała NRA z dnia 30.VI.1964 r. („Palestra” nr 8/64) wprowadziła zasadę udziału adwokatów rencistów w dochodach zespołu tylko do kwoty 750 zł wypracowanej przez takiego adwokata. Nie jest to ograniczenie udziału w dochodach zespołu przewidziane w § 36.

Odmienne przedstawia się rozliczenie w stosunku do adwokata rencisty, który uzyska w danym miesiącu kwotę ponad 750 zł: traci on za dany miesiąc prawo do renty i do zasiłku z FSK i wówczas jego dochód rozlicza się na ogólnych zasadach z możliwością zastosowania § 36.

X

Za brak pełnego udziału w pracach zespołu w danym miesiącu uznać należy w szczególności:

- a) nieregularną obecność w zespole (godziny przyjęć, dyżury itp.),
- b) nieuzasadnioną odmowę przyjmowania spraw kierowanych do danego adwokata przez kierownika, w tym także obron z urzędu i substytucji,
- c) niedopełnienie obowiązku starannego prowadzenia powierzonych adwokatowi spraw, opieszałość w ich prowadzeniu, lekceważący stosunek do klientów, niewłaściwe ich traktowanie, uchylanie się od koleżeńskiej pomocy w zespole (np. w opracowywaniu zleconych przez kierownika pism procesowych itp.).

- d) niedopełnianie obowiązku utrzymywania swej wiedzy zawodowej na należyłym poziomie (np. rażąca niezajomość aktualnego ustawodawstwa, orzecznictwa i literatury prawniczej),
- e) naruszanie godności zawodu, podrywające zaufanie klienta do adwokata.

XI

Z reguły wszystkie wymienione wyżej okoliczności już ze swej istoty wskazują będą nie tylko na brak pełnego udziału w pracy zespołu, ale także na nieusprawiedliwiony charakter tego braku.

Stwierdzić jednak należy, że nigdy za nie usprawiedliwiony nie może być uznany brak udziału w pracy zespołu wynikający z czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby trwającej nie dłużej niż 3 miesiące. Za usprawiedliwiony brak pełnego wkładu pracy może być uznana tylko niezdolność do pracy stwierdzona w sposób właściwy (tzn. druk L. 4), natomiast wszelkie innego rodzaju zaświadczenia, a tym bardziej oświadczenia zainteresowanego, są niewystarczające.

Brak pełnego udziału w pracach zespołu w okresie urlopu wypoczynkowego nie może być również uznany za nie usprawiedliwiony. Nie dotyczy to jednak tzw. urlopu bezpłatnego, ten więc okres może być objęty § 36 (patrz: instrukcja w sprawie urlopów wypoczynkowych, uchwalona przez Prezydium NRA dnia 5.XI.1964 r. — „Palestra” nr 1/65).

XII

Uchwała musi być należycie uzasadniona, tzn. że jeśli chodzi o zastosowanie § 35, należy wskazać dochód uboczny adwokata, a jeśli chodzi o zastosowanie § 36, należy wskazać okoliczności faktyczne wypełniające obie przesłanki z tego przepisu. W szczególności w uchwale musi być wskazana nie tylko kwota, która w danym miesiącu wpłynęła na rzecz adwokata, ale również wskaźnik kosztów utrzymania zespołu w tym miesiącu.

Absolutnie niewystarczającym uzasadnieniem uchwały jest powtórzenie słów przepisu („z przyczyn nie usprawiedliwionych nie brał pełnego udziału w pracach zespołu”), gdyż taka formuła nie wskazuje na żadne okoliczności faktyczne, a tylko one mogą stanowić uzasadnienie uchwały. Również samo ustalenie kwoty osiągniętej przez adwokata nie czyni zadość wymaganiom § 36, konieczne jest bowiem wskazanie również drugiej zawartej w tym przepisie przesłanki.

XIII

Należy wreszcie podkreślić z naciskiem, że § 35 i 36 mają na celu realizację pełnego udziału adwokata w pracach zespołu. Przepis § 36 nie tylko nie odejmuje ostrości temu zagadnieniu, ale przeciwnie, zakłada, że zespół, a w szczególności jego kierownik, umożliwi adwokatowi pełne zatrudnienie. Dlatego też należy podkreślić wagę właściwego i należytego podziału pracy w zespole, zapewniającego możliwie równomierny udział każdego członka w wypełnianiu zadań zespołu.